
[2023-65-RE](#)

Causa 2023-65-RE

(Cejudo Peña c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 407-2023. Recurs d'empara

Aute de l'11 d'octubre del 2023

BOPA núm. 125, del 18 d'octubre del 2023

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 19 de setembre del 2023, per la representació processal del Sr. Joan Cejudo Peña, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute del 31 de juliol del 2023, dictat pel Tribunal de Corts, i contra els autes del 22 de juny del 2023 i del 31 de març del mateix any, dictats per la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia, per una presumpta vulneració dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret, a la presumpció d'innocència, a la intimitat i al secret de les comunicacions, reconeguts als articles 10, 14 i 15 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions impugnades i que restableixi el recurrent en el seu dret, ordenant la pràctica de totes les mesures necessàries. També demana que el Tribunal declari la suspensió dels efectes de la resolució impugnada fins al pronunciament de la seva sentència, per tal d'evitar danys de difícil reparació;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 14, 15, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Josep-D. Guàrdia Canela;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. L'Agència Estatal de Resolució d'Entitats Bancàries (AREB), en tant que administradora única de la BPA, SAU, va formular una querella criminal per uns presumptes delictes majors d'associació il·lícita i d'activitat bancària o financera il·legal contra els Srs. Joan Pau Miquel Prats, Santiago De

Rosselló Piera, Isabel Camino Sarmiento Fuertes, Cristina Lozano Bonet, Xavier Campos Tomás, Xavier Mayol González, Rosa Perdiguer Rodríguez, Pablo Laplana Moraes, Sergi Fernández Genés, Enrique Gracia Cerdà, Rosa Castellón Sánchez, Joan Cejudo Peña i Josep Lluís Rivero Carrizo.

1.2. El 22 de maig del 2023, la representació processal del Sr. Joan Cejudo Peña va interposar un incident de nul·litat, d'acord amb les disposicions de l'article 18 *quater*, subsidiàriament 18 *ter*, de la Llei transitòria de procediments judicials contra l'accés, la cerca, la selecció, la cessió i la difusió de les seves comunicacions, les quals van ser incorporades a l'escrit de querella per la BPA, SAU i al procediment judicial de forma irregular, il·legal i il·lícita i que també van ser traslladades i cedides a tercers.

1.3. El 22 de juny del 2023, la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia (batlle instructor actuant en substitució) va dictar un aute mitjançant el qual desestimava l'incident de nul·litat que considerava que feia part de les disposicions de l'article 18 *ter* de la Llei transitòria esmentada i que, per tant, no era susceptible d'apel·lació, sense perjudici dels recursos escaients contra la sentència o la resolució definitiva.

1.4. No obstant això, la representació processal del Sr. Joan Cejudo Peña va formular un recurs d'apel·lació contra la desestimació de l'incident de nul·litat, i, el 31 de juliol del 2023, el Tribunal de Corts va dictar un aute que inadmetia a tràmit aquest recurs.

1.5. El 19 de setembre del 2023, la representació processal del Sr. Joan Cejudo Peña va interposar un recurs d'empara contra l'aute del 31 de juliol del 2023, dictat pel Tribunal de Corts, i contra els autes del 22 de juny del 2023 i del 31 de març del mateix any, dictats per la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia, per una presumpta vulneració dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret, a la presumpció d'innocència, a la intimitat i al secret de les comunicacions, reconeguts als articles 10, 14 i 15 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació del recurrent

- El recurrent s'oposa a l'accés, a la cerca, a la selecció, a la cessió i a la difusió de les seves comunicacions mentre era treballador de la BPA, les quals van ser incorporades a l'escrit de querella per l'AREB i al procediment judicial sense el seu consentiment.
- El recurrent considera que l'aute impugnat del Tribunal de Corts que inadmet el seu recurs d'apel·lació produeix, des d'una perspectiva processal, els efectes d'una resolució ferma i definitiva i que, per tant, pot accedir al recurs d'empara.
- Tot i que reconeix que la qüestió relativa a la il·licitud d'una prova pot plantejar-se i resoldre's a posteriori, o sigui quan s'obri el judici oral i recaigui sentència o resolució que decideixi el fons de l'assumpte, segons el seu parer, aquest fet només és útil als efectes de l'absolució o de la condemna de l'inculpat, però no posa fi a la càrrega d'haver de suportar un procediment penal il·legítim quan s'han vulnerat els drets fonamentals des de l'inici.
- Per tant, l'incident de nul·litat permet la possibilitat de la garantia de la tutela judicial efectiva dels drets fonamentals impedit que segueixi la tramitació d'un procediment llarg i onerós amb la

consegüent dilació d'aquesta tutela.

- Retreu al Tribunal de Corts haver-se limitat a inadmetre el seu recurs d'apel·lació, sense ni tan sols verificar si realment es tractava d'un incident de nul·litat de l'article 18 *ter*, ja que l'actuació del batlle instructor va ser processalment confusa, concretament respecte de les proves tractades com si fos un incident de nul·litat de l'article 18 *quater*.

- Seguidament, pel que fa al fons de les seves pretensions, el recurrent al·lega que s'han vulnerat els seus drets a la intimitat i al secret de les comunicacions (articles 14 i 15 de la Constitució), que la ingerència efectuada no era conforme a la llei i que era desproporcionada (article 8 del Conveni per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals), i que també s'ha vulnerat la seva presumpció d'innocència (article 10 de la Constitució).

- Considera que la normativa sobre la prevenció del blanqueig de capitals i del finançament del terrorisme no és aplicable en aquesta causa seguida per altres delictes i recorda que en matèria penal no es poden emprar ni l'analogia, ni les interpretacions extensives contra els inculpats. Així mateix, considera que del pacte 11è del contracte, subscrit entre els treballadors amb l'empresa, només s'informa de l'enregistrament de les converses telefòniques i de les comunicacions electròniques efectuades dins el marc de la seva activitat professional i no de la limitació sobre l'ús dels correus electrònics al marge de les obligacions derivades del treball; per tant, es generava una expectativa raonable d'intimitat sobre l'accés a les comunicacions o arxius corporatius que determina la il·licitud de qualsevol intromissió no consentida expressament sobre els mateixos.

- Afegeix que el pacte 11è anteriorment esmentat estava únicament enfocat al manteniment de la relació contractual entre les parts respecte de l'objecte social de la BPA i no per exercir accions penals, i menys per afectar a drets fonamentals; per a qualsevol altra finalitat hagués calgut el consentiment exprés de les persones afectades, sense el qual s'han vulnerat els seus drets a la intimitat i al secret de les seves comunicacions.

- El recurrent al·lega que no només s'ha inaplicat la Llei qualificada de protecció de dades, i per tant, no s'ha actuat conforme a la Llei, sinó que, a més, la ingerència sobre el material informàtic dels empleats ha estat desmesurada i excessiva, perquè de l'informe de PwC se'n desprèn que es va actuar de manera indiscriminada prefabricant o preconstituïnt proves incriminatòries, sense adoptar cap mesura per tal d'evitar la vulneració dels drets fonamentals abans al·legats.

- Conclou que una acusació que es recolzi en una prova obtinguda de manera il·lícita vulnera *per se* la presumpció d'innocència, reconeguda a l'article 10.2 de la Constitució, i ha de tenir-se per inexistent, ja que contamina tot el procediment.

- Sobre l'argumentació continguda en l'aute de la Batllia que desestima l'incident de nul·litat, adueix que la jurisprudència constitucional citada no és adient, ni aplicable en aquest cas (causa 2021-9-RE), com tampoc ho són les sentències citades del Tribunal Europeu dels Drets Humans: *Halford c/ Regne Unit* i *Copland c/ Regne Unit*).

- Afegeix que una decisió que infringeix, directament o indirectament, la Constitució no pot ser considerada com a degudament fonamentada en Dret, encara que la seva motivació no sigui desenraonada, absent de lògica o d'arbitrarietat. És el cas de l'aute del Tribunal de Corts, en tant que no admet a tràmit el recurs d'apel·lació, sense entrar a decidir sobre la vulneració dels drets fonamentals esmentats.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions impugnades i que el restableixi en el seu dret, ordenant la pràctica de totes les mesures necessàries. També demana, que el Tribunal declari la suspensió dels efectes de la resolució impugnada fins al pronunciament de la seva sentència, per tal d'evitar danys de difícil reparació.

2.2. Argumentació del Tribunal de Corts

- El Tribunal de Corts cita les disposicions de l'apartat tercer de l'article 18 *ter* de la Llei transitòria de procediments judicials, d'acord amb les quals es va tramitar l'incident de nul·litat i que disposen que "*contra l'aute que no admet, o que resol, la nul·litat d'actuacions no es pot interposar cap recurs, sense perjudici que es pugui reproduir la qüestió en virtut dels recursos que escaiguin contra la sentència o resolució definitiva*".

- Per tant, conclou que l'aute dictat pel batlle instructor, el 22 de juny del 2023, no era susceptible de recurs i cal, doncs, declarar la seva inadmissió a tràmit.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. En primer terme és procedent fixar i precisar els límits d'aquest recurs d'empara. La demanda manifesta adreçar-se contra l'aute del Tribunal de Corts del 31 de juliol del 2023 i contra els autes del batlle instructor especialitzat del 22 de juny del 2023 i del 31 de març del mateix any. En efecte, a l'origen de la qüestió plantejada hi ha l'aute del 31 de març esmentat que va admetre a tràmit una querella formulada per l'Agència Estatal de Resolució d'Entitats Bancàries (AREB) contra una pluralitat de persones entre les quals es troba l'actual recurrent en empara. En contra d'aquesta resolució es va formular un incident de nul·litat que va ser resolt per l'aute desestimatori del 22 de juny del 2023. Interposat recurs d'apel·lació davant el Tribunal de Corts, aquest va decidir no admetre'l a tràmit mitjançant l'aute del 31 de juliol que és aquell que constitueix l'objecte directe del recurs d'empara.

3.2. L'aute del Tribunal de Corts del 31 de juliol del 2003 no admet a tràmit el recurs d'apel·lació formulat pel recurrent contra l'aute de la Batllia d'Instrucció Especialitzada 1 del 22 de juny anterior. Ho fa interpretant i aplicant encertadament l'article 18 *ter*, apartat 3, de la Llei transitòria de procediments judicials que estableix: "*Contra l'aute que no admet o que resol l'incident de nul·litat no es pot interposar cap recurs, sense perjudici que es pugui plantejar la qüestió en virtut dels recursos que escaiguin contra la sentència o resolució definitiva*". El text és d'una gran claredat i no necessita d'especial interpretació. No hi ha motius per considerar anàloga i d'aplicació al cas, la doctrina d'aquest Tribunal que, als efectes de l'article 86 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, assimilava les decisions definitives del Tribunal de Corts a les del Tribunal Superior de Justícia. D'altra banda, algunes de les al·legacions del recurs es mouen per altres camins i no poden ser ateses. En efecte, en el fonament jurídic 4, el recurrent argumenta que l'aute "*produeix els efectes d'una resolució ferma i definitiva*" i invoca l'aute (no sentència) d'aquest Tribunal del 17 de gener del 2022 (causa 2021-98-RE) d'una manera esbiaixada, ja que es tracta precisament d'una resolució d'inadmissió a tràmit d'un recurs d'empara en què es precisa que només és recurrible una resolució que no esgoti la totalitat del procediment, quan està "*dotada d'un cert caràcter autònom respecte d'ell*" i en el fonament jurídic anterior s'assenyala que "*amb anterioritat s'han d'haver esgotat totes les instàncies davant la jurisdicció ordinària*". L'aute de la Batllia d'Instrucció Especialitzada 1 del 31 de

març del 2023 no "esgota" el procediment penal, sinó que "l'inicia". I en aquesta condició no té caràcter autònom, sinó que constitueix un acte de tramitació processal al qual han de seguir les activitats investigadores que procedeixin fins a arribar al període intermedi i, en el seu cas, a l'arxivament de la causa o a l'obertura del judici oral. Per tant, la inadmissió a tràmit del recurs d'empara és procedent.

3.3. El fet que el recurs sigui extemporani per prematur determina la seva inadmissió a tràmit, però no entra a valorar el fons de l'assumpte. El recurrent, sol o en consorci voluntari amb altres persones, ha acudit nombroses vegades davant aquest Tribunal des de l'any 2016 (causes acumulades 2016-39, 40, 41, 42, 43, 45, 46 i 47-RE, resoltes per l'aute d'inadmissió a tràmit del 16 de gener del 2017) fins al 2021 (fonamentalment la causa 2021-9-RE, resolta per la sentència del 19 d'abril del 2021, però també la causa 2021-65-RE (resolta per l'aute del 12 d'octubre del 2021 i la causa 2021-85-RE (resolta per l'aute del 22 de novembre del 2021). I, en les resolucions dictades en aquest període, ha pogut constatar la reiterada doctrina aplicable al cas. Tant la legislació -article 18, *ter*, 3 *in fine* de la Llei transitòria de procediments judicials- com la jurisprudència d'aquest Tribunal, estableixen que es podrà plantejar la qüestió de fons, ara inadmesa a tràmit, en virtut dels recursos que escaiguin contra la sentència o la resolució definitiva. Aleshores, i només aleshores, s'haurà de valorar la suposada vulneració dels drets fonamentals -a la jurisdicció, a la intimitat, al secret de les comunicacions, al respecte de la vida privada i familiar, a la presumpció d'innocència i a l'eventual incidència de la doctrina del *fruit of the poisonous tree*, de la qual ja es va fer ressò aquest Tribunal en l'aute del 17 de gener del 2023 (causa 2022-73-RE), que la demanda pretén de manera inapropiada que s'examini en aquest moment processal.

3.4. Convé ara efectuar algunes consideracions complementàries. La primera per remarcar que, en gran part, la mateixa qüestió que constitueix l'objecte d'aquest recurs, ja va arribar a aquest Tribunal Constitucional i va ser resolta per la ja esmentada sentència del 19 d'abril del 2021 (causa 2021-9-RE). No és procedent considerar que el recurs infringeix la *res iudicata* perquè no concorren les identitats precises, ja que les resolucions impugnades són totalment diferents i van ser dictades en procediments totalment diferents. No obstant això, cal fer el mèrit precís del contingut d'aquesta resolució que va desestimar la demanda d'empara formulada per diverses persones i, entre elles, el recurrent.

3.5. Finalment, tampoc pot ser admesa la pretensió del recurrent en el sentit que l'aute de la Batllia d'Instrucció Especialitzada 1 del 22 de juny del 2023, que és a la base mediata d'aquest recurs, infringeix el dret a la jurisdicció, per quant no es troba degudament fonamentat en Dret. Resulta suficient una lectura dels seus deu llargs "*Considerants*" per advertir que la fonamentació en Dret és plenament suficient, encara que desestimi les sol·licituds del demandant. Les conclusions a les quals arriba -la desestimació de l'incident de nul·litat- no poden ser titllades ni d'il·lògiques, ni d'arbitràries, ni d'absurdes, la qual cosa determinaria la vulneració d'aquest vessant del dret a la jurisdicció. I no troba cap motiu per declarar la suposada vulneració dels drets fonamentals del querellat, aspecte que, com s'ha dit, roman obert a altres decisions de la jurisdicció ordinària i, en últim terme, a la d'aquest Tribunal en el moment processal oportú. En aquest sentit, la causa també hauria de ser inadmesa a tràmit per falta manifesta de contingut constitucional.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2023-65-RE interposat per la representació processal del Sr. Joan Cejudo Peña contra l'aute del 31 de juliol del 2023, dictat pel Tribunal de Corts, i contra els autes del 22 de juny del 2023 i del 31 de març del mateix any, dictats per la Secció d'Instrucció Especialitzada 1 de la Batllia.

2. Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, al president de la Batllia, a la presidenta del Tribunal de Corts i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, l'11 d'octubre del 2023.

Jean-Yves Caullet
President

Joan Manel Abril Campoy
Vicepresident

Dominique Rousseau
Magistrat

Josep-D. Guàrdia Canela
Magistrat